

Xorijiy mamlakatlarda musiqa ta'limi tizimi

Baxodirxon Sayfiddinovich Axmedov
Namangan davlat pedagogika instituti

Annotatsiya: Mazkur maqolada xorijiy mamlakatlarda musiqa ta'limi tizimining o'ziga xos jihatlari va rivojlanish tendensiyalari tahlil qilinadi. Unda Yevropa, Amerika va Osiyo davlatlari tajribasi asosida musiqa ta'limining tashkil etilishi, metodik yondashuvlari hamda amaliy yo'nalishlari yoritilgan. Shuningdek, musiqa ta'limida innovatsion texnologiyalar, ijodiy yondashuv va individual ta'lim tamoyillarining ahamiyati ochib berilgan. Tadqiqot natijasida xorijiy tajribani milliy ta'lim tizimiga tatbiq etishning samarali yo'llari ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: musiqa ta'limi, xorijiy tajriba, ta'lim tizimi, pedagogik yondashuv, innovatsion texnologiyalar, ijodiy rivojlanish, individual ta'lim, amaliy mashg'ulotlar, milliy va jahon musiqa madaniyati, ta'lim samaradorligi

Music education system in foreign countries

Bahodirxon Sayfiddinovich Akhmedov
Namangan State Pedagogical Institute

Abstract: This article analyzes the specific aspects and development trends of the music education system in foreign countries. It covers the organization, methodological approaches and practical directions of music education based on the experience of European, American and Asian countries. It also reveals the importance of innovative technologies, creative approaches and individual learning principles in music education. As a result of the study, effective ways of implementing foreign experience into the national education system were shown.

Keywords: music education, foreign experience, education system, pedagogical approach, innovative technologies, creative development, individual education, practical training, national and world music culture, educational effectiveness

Musiqa ta'limi har bir mamlakatning madaniyati, an'analari va ta'lim siyosati bilan chambarchas bog'liq holda shakllanadi. Xorijiy mamlakatlarda musiqa ta'limi tizimi o'zining innovatsion yondashuvlari, metodik xilma-xilligi va amaliy yo'naltirilganligi bilan ajralib turadi. Bugungi kunda rivojlangan davlatlarda musiqa ta'limi nafaqat estetik tarbiya vositasi, balki shaxsning intellektual va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlovchi muhim omil sifatida qaralmoqda. Rivojlangan

mamlakatlar tajribasida musiqa ta'limi erta yoshdan boshlanishi bilan ajralib turadi. Masalan, Yevropa davlatlarida bolalar bog'chalaridan boshlab musiqa mashg'ulotlariga jalb etiladi. Bu jarayonda bolalarning eshitish qobiliyati, ritmni his qilish va musiqaga bo'lgan qiziqishi rivojlantiriladi. Ayniqsa, Germaniya va Avstriya tajribasida musiqa ta'limi tizimi chuqur ilmiy asoslangan bo'lib, unda mashhur pedagogik metodlar keng qo'llaniladi. Jumladan, Orff metodikasi bolalarning harakat, nutq va musiqa uyg'unligida rivojlanishini ta'minlaydi.

AQSh musiqa ta'limi tizimi esa o'zining erkin va ijodiy yondashuvi bilan ajralib turadi. Bu yerda o'quvchilarga tanlash erkinligi beriladi: ular vokal, cholg'u ijrochiligi yoki musiqa nazariyasi yo'nalishlaridan birini tanlab, chuqurlashtirilgan tarzda o'rganishlari mumkin. Shuningdek, maktablarda orkestr, xor va ansambl mashg'ulotlari keng yo'lga qo'yilgan bo'lib, bu o'quvchilarning jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Yaponiya musiqa ta'limi tizimi intizom va aniqlikka asoslanganligi bilan e'tiborlidir. Bu mamlakatda musiqa darslari umumiy ta'limning majburiy qismi hisoblanadi. O'quvchilar milliy musiqa bilan bir qatorda jahon musiqa madaniyati namunalarini ham o'rganadilar. Darslarda an'anaviy cholg'u asboblardan foydalanish orqali milliy qadriyatlarga hurmat uyg'otiladi.

Finlyandiya ta'lim tizimi, jumladan musiqa ta'limi, dunyodagi eng ilg'or tizimlardan biri hisoblanadi. Bu yerda o'quvchilarni ortiqcha yuklamasdan, ularning qiziqishlariga mos ravishda rivojlantirishga katta e'tibor qaratiladi. Musiqa darslari ko'proq amaliy faoliyatga yo'naltirilgan bo'lib, o'quvchilar erkin ijod qilishga undaladi. O'qituvchilar esa individual yondashuv asosida har bir bolaning qobiliyatini rivojlantirishga harakat qiladi.

Janubiy Koreyada musiqa ta'limi texnologiyalar bilan uyg'unlashgan holda olib boriladi. Zamonaviy raqamli vositalar yordamida o'quvchilar musiqa yaratish, yozib olish va tahlil qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning nafaqat musiqiy, balki texnologik ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Xorijiy tajribani tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, musiqa ta'limining samaradorligi bir nechta muhim omillarga bog'liq: erta boshlanish, amaliy faoliyatga yo'naltirilganlik, innovatsion metodlardan foydalanish, milliy va jahon madaniyatini uyg'unlashtirish hamda o'quvchilarning individual qobiliyatlarini hisobga olish. Shuningdek, musiqa ta'limida o'yin, ijodiy faoliyat va texnologiyalarning uyg'unligi muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa qilib aytganda, xorijiy mamlakatlarda musiqa ta'limi tizimi zamonaviy yondashuvlarga asoslangan bo'lib, u o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Ushbu tajribalarni milliy ta'lim tizimiga moslashtirib joriy etish orqali musiqa ta'limi samaradorligini yanada oshirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abduraimov, S. (2024). METHODS OF USING PRACTICAL METHODS IN MUSIC CULTURE LESSONS IN HIGH SCHOOLS. Решение социальных проблем в управлении и экономике, 3(6), 22-25.
2. Abduraimov, S. Z. (2024). MUSIQA TO 'GARAQLARI ASOSIDA O 'QUVCHILARDA MILLIY RUHIYAT TUSHUNCHALARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI. Inter education & global study, (5 (1)), 44-51.
3. Erdonov, S. B., Maxmudov, A. V., Abduraimov, O. S., Allamurotov, A. L., Mavlanov, B. J., & Mamatkasimov, O. T. (2023). On Reserves of Hippophae rhamnoides L. Fruit on the Territory of the Zarafshan National Nature Park of Uzbekistan. American Journal of Plant Sciences, 14, 946-954.
4. Abduraimov, S. Z. O. G. L. (2026). Maktab o 'quvchilari orasida milliy qo 'shiqchilikka bo 'layotgan munosabat. Science and Education, 7(2), 152-156.
5. Jurayeva, G. (2025). TALABALARNING O 'ZBEK XALQ CHOLG 'ULARIDA IJROCHILIK MAHORATLARINI OSHIRISHDA USTOZ-SHOGIRD AN 'ANALARINING O 'RNI. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 535538.
6. Jurayeva, G. (2024). MUSIQA FANIDA XALQ CHOLG 'ULARINI O 'RGATISHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH. Universal Science Perspectives International Scientific Practical Journal, 1(1).
7. Jo 'Rayeva, G. Z. Q. (2026). STEM yondashuvi asosida musiqa nazariyasi ta 'limini rivojlantirish yo 'llari. Science and Education, 7(2), 169-174.
8. qizi Jurayeva, G. Z. (2025). MUSIQA FANI ORQALI O 'QUVCHILARNING ESHITISH QOBILIYATLARINI KUCHAYTIRISH. Ustozlar uchun, 82(1), 387-390.
9. qizi Jurayeva, G. Z. (2025). STEAM YONDASHUVI ASOSIDA MUSIQA DARSLARINI TASHKIL ETISH. Ustozlar uchun, 82(1), 383-386.
10. qizi Jurayeva, G. Z. (2025). STEAM YONDASHUVI ASOSIDA MUSIQA DARSLARINI TASHKIL ETISH. Ustozlar uchun, 82(1), 383-386.
11. Akhmedov, B. (2023). THE FIRST FORMATION PROCESSES OF UZBEK VOCAL PERFORMANCE. Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования, 2(8), 126-128.
12. Sayfiddinovich, A. B. (2025). Dirijorlik fani haqida. Research Focus, 4(Special Issue 3), 222-233.
13. Sayfiddinovich, A. B. (2025, December). BOSHLANG 'ICH SINFI O 'QUVCHILARIDA MUSIQAGA JO 'R BO 'LISH FAOLIYATINI SHAKLLANTIRISH. In Partner conferences of the International Scientific Journal Research Focus (Vol. 1, No. 1, pp. 584-587).

14. Axmedov, B., & To‘lanova, M. (2025). RITMIK CHIZGILAR VA TUZILISHLAR HAMDA BADIY OBRAZLAR YARATISH ORQALI BOLALAR TASAVVURLARINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 447-450.

15. Akhmedov, B. (2026, February). DEVELOPMENT OF STUDENTS’MUSICAL ABILITIES ON THE BASIS OF INTEGRATIVE ACTIVITIES IN MUSIC CLASSES. In *International Conference on Science, Education & Law* (Vol. 2, No. 2, pp. 120-123).

16. Akhmedov, B. (2026, February). THE ROLE OF MUSIC IN THE FORMATION OF PERSONALITY. In *International Conference on Social Sciences & Humanities* (Vol. 2, No. 2, pp. 72-76).

17. Akhmedov, B. (2026, February). TECHNICAL AND EXPRESSIVE ASPECTS OF THE CONDUCTING APPARATUS. In *International Conference on Social Sciences & Humanities* (Vol. 2, No. 2, pp. 68-71).

18. Ahmedov, B. S. (2026). Umumta’lim maktablari musiqa darslarida musiqa tinglash jarayonining metodik asoslari. *Science and Education*, 7(2), 182-187.

19. Sayfiddinovich, A. B. (2025, December). YETTINCHI SINFDA MUSIQA O ‘QITISHNING VAZIFALARI VA MAZMUNI. In *Partner conferences of the International Scientific Journal Research Focus* (Vol. 1, No. 1, pp. 525-531).

20. Nabievna, A. A. (2021). The role of youth in society’s economic development. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(7), 211-214.

21. Asraqulova, A. (2025). MAKTABGACHA TA’LIM YOSHIDAGI BOLALAR TARBIYASIDA MUSIQIY TARBIYANING O ‘RNI. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 348-351.

22. Asrakulova, A. (2025). ECONOMIC VIEWS OF ABU NASR FORABI. *Инновационные исследования в науке*, 4(2), 65-68.

23. Nabievna, A. A. (2025). ECONOMIC THOUGHTS OF YUSUF KHOS KHOJIB. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 3(2), 212-214.

24. Asrakulova, A. (2025, February). HISTORICAL-PHILOSOPHICAL AND PUBLIC ADMINISTRATION ISSUES IN NIZAMULMULK’S “SIYOSATNOMA”. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 4, No. 2, pp. 85-88).

25. Nabievna, A. A. (2022). PHILOSOPHICAL DETERMINISTIC PARADIGMS OF ECONOMIC POLICY.

26. Asrakulova, A. (2024). THEORETICAL ISSUES ON THE FORMATION OF THE ECONOMIC THINKING OF YOUTH. *Наука и технология в современном мире*, 3(10), 38-41.

27. Асракулова, А. (2022). Факторы развития экономического мышления молодежи в годы третьего возрождения. *Общество и инновации*, 3(8/S), 157-162.
28. Асракулова, А. (2022). Факторы развития экономического мышления молодежи в годы третьего возрождения. *Общество и инновации*, 3(8/S), 157-162.
29. Asraqulova, A. N. (2026). Mustaqil ta'lim jarayonida o 'qituvchining fasilator roli va talabalarning tanqidiy fikrlash hamda ijodiy faolligini rivojlantirish. *Science and Education*, 7(1), 943-947.
30. Asraqulova, A. N. (2026). Bo 'lajak musiqa o 'qituvchisining kreativ kompetentligi. *Science and Education*, 7(2), 175-181.
31. Gaziyeu, J. J., & Toshmatov, G. O. (2021). Acts credit module system and its implementation activities in higher educational process. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 10(9), 467-472.
32. Toshmatov, G. U., & Sharopova, S. D. (2025). MULTIMEDIYA TEXNOLOGIYALARI ORQALI MUSIQA TA'LIMINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH METODUKASI. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 491-493.
33. Toshmatov, G. (2025). KREDIT MODUL TIZMIDA TALABALARNING MUSTAQIL TA'LIM BO'YICHA KREATIV FAOLIYATLARINI TAKOMILLASHTIRISH. *Research Focus*, 4(Special Issue 3), 244-252.
34. Toshmatov, G. U., & To'raboyeva, M. (2025). UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA SINFDAN TASHQARI MUSIQA TO'GARAKLARI VA ULARNING MAQSAD VA VAZIFALARI. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 494-498.
35. Toshmatov, G. U. (2025). MUSIQA TA'LIMIDA MUSTAQIL TA'LIM FAOLIYATLARI ORQALI TALABALARNING KASBIY-IJODIY MAHORATLARINI RIVOJLANTIRISH. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 489-490.
36. Olimjonovich, T. G. (2024). Development Of Knowledge Of Students Through Independent Study On The Basis Of A Systematic Approach. *Web of Scientists and Scholars: Journal of Multidisciplinary Research*, 2(11), 19-24.
37. Ташматов, М. Г. (2021). К вопросу о методике постановки голоса. *Проблемы современной науки и образования*, (5-1 (162)), 59-61.
38. Toshmatov, G. (2025). YEVROPA ECTS KREDIT-MODUL TIZIMIDA MUSTAQIL TA'LIM VA UNGA O'QITUVCHINING RAHBARLIK FAOLIYATI. *Research Focus*, 4(3), 81-84.
39. Toshmatov, G. U. O. (2026). Kredit-modul tizimida musiqiy fanlardan mustaqil ta'limni tashkil etish va uni o 'qitish samaradorligini oshirish metodikasi. *Science and Education*, 7(1), 954-959.

40. Toshmatov, G. U., & Qambarova, N. (2025). MAKTABGACHA TA'LIMDA MUSIQA MASHG'ULOTLARINI OLIB BORISHDA PEDAGOGIK INNOVATSION YONDASHUVLAR. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 513515.

41. Toshmatov, G. U., & To'rabayeva, M. (2024). Talabanning Musiqiy Fanlardan Mustaqil Ta'lim Topshiriqlarini Bajarish Ko'nikmalarini Shakllantirish. Journal of universal science research, 2(11), 72-78.

42. GULOMJON, T., & JOBIRKHAN, G. (2020). THE ROLE OF INTERACTIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF MUSIC EDUCATION. THE AMERICAN JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE AND EDUCATION INNOVATIONS Учредители: The USA Journals, 2(12), 205-208.

43. Toshmatov, G., & Daminova, G. Principles of organization of independent education in the credit-module system. Jamiyat va innovatsiyalar. 05 (2022). ISSN 2181-1415-B. 51-58.

44. Тошматов, Г., & Даминова, Г. (2022). Принципы организации самостоятельного обучения в кредитно-модульной системе. Общество и инновации, 3(5), 50-57.

45. Toshmatov, G. U. O. (2026). Musiqa ta'limi jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari. Science and Education, 7(2), 195-201.